

7/3181
Ek. 97

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.152/1775/6116
Konu : Yazılı soru önergesi

23. / 08. / 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 25/03/2016 tarihli ve 43452547-120.07-26506 sayılı yazı.

İlgi yazınız ekinde alınan, İzmir Milletvekili Tacettin Bayır tarafından Bakanlığımıza yöneltip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3181 Esas Nolu soru önergesine ilişkin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan kısmî cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:
Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2016-610.01-E.152/1774/6115
Konu : Yazılı soru önergesi

23 / 08 / 2016

Sayın Tacettin BAYIR
İzmir Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/3181 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 650 sayılı "Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Hükmünde Kararname"nin 26/08/2011 tarihli Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdiği malûmlardır. Kararnamenin 1. maddesiyle, "2992 sayılı Adalet Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulü Hakkında Kanun'un 13/A maddesine hüküm eklenerek, Dışişleri Bakanlığı ile işbirliği yapmak suretiyle, Türkiye Cumhuriyeti aleyhine Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine (AİHM) yapılan başvurulara ilişkin, ilgili kurum ve kuruluşlardan bilgi, belge ve görüşlerini istemek, savunmaları hazırlamak ve gerektiğinde oturumlara temsilci göndermek ve diğer görevleri yerine getirmek üzere, Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde İnsan Hakları Daire Başkanlığı kurulmuştur.

Bakanlığımız ile Dışişleri Bakanlığı arasında imzalanan 14 Kasım 2011 tarihli işbirliği protokolü gereğince; 1 Mart 2012 tarihinden geçerli olmak üzere, daha evvel Dışişleri Bakanlığı tarafından gerçekleştirilen AİHM'e yapılan başvurularda Hükümeti savunma ve AİHM'in ihlâl kararlarının icrası görevi, dış politikayı ilgilendiren başvurular ve Devlet başvuruları için öngörülen istisnalar saklı kalmak kaydıyla, Bakanlığımız tarafından üstlenilmiştir.

II- AİHM'in Ülkemiz hakkında vermiş olduğu ihlâl kararları, yeni kararlar olmayıp 1994 yılından bu yana verilen ve biriken kararlardan oluşmaktadır. Herhangi bir uygulamanın AİHM'e götürülebilmesi için iç hukuk yollarının tamamının tüketilmesi gerektiği ve AİHM'in kendisine yapılan bir başvuru hakkında ortalama 5 yıl sonra karar verebildiği dikkate alındığında, bugün verilen bir ihlâl kararının konusunu, yaklaşık on yıl önce ortaya konulan bir uygulama oluşturmaktadır. Yapılan yargı reformları da yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren yürütülecek uygulamaları etkileyeceğinden, gelecekte yaşanacak insan hakkı ihlallerinin azalması, bugün yapılan bu çalışmaların başarısını ortaya koyacaktır.

III- AİHM'e yapılan bir başvuru, AİHM tarafından Ülkemize iletildiği zaman bilgi sahibi olunmaktadır. Başvuruların, AİHM tarafından Ülkemize iletilmesi, yapıldığı yıla göre değil, kendi kurduğu sistem çerçevesinde ele alma sırasına göre gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle, AİHM'e hangi yılda kaç başvuru yapıldığı, ancak AİHM tarafından yapılacak bir istatistikî çalışma sonucunda öğrenilebilecek bir konudur.

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

AİHM'e yapılan başvurulara ilişkin Bakanlığımızdaki veriler ise, başvuruların karara bağlandığı yıla göre hazırlanmıştır. Buna göre;

1- AİHM tarafından Ülkemiz hakkında 2012 yılında 117, 2013 yılında 118, 2014 yılında 94, 2015 yılında 79 ihlâl kararı verildiği,

2- Bakanlığımızın, AİHM kararları gereği tazminat ödemelerine 1 Haziran 2012 tarihinde başladığı, AİHM tarafından verilen tazminat kararı, dostane çözüm ve tek taraflı deklarasyon sonucu yapılan ödemeler dahil olmak üzere başvuranlara, 1 Haziran ve 31 Aralık 2012 tarihleri arasında 1.707.060 Avro, 2013 yılında 3.963.011 Avro, 2014 yılında 4.801.306 Avro, 2015 yılında 1.503.154 Avro, 01/04/2016 tarihi itibarıyla 483.985 Avro tazminat ödendiği,

3- Bakanlığımız Uluslararası Hukuk ve Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü bünyesinde oluşturulan İnsan Hakları Daire Başkanlığı tarafından AİHM kararları kapsamında yapılan her tazminat ödemesi sonrasında ödeme evraklarını ilgisine rücu edilmek üzere Maliye Bakanlığına gönderildiği,

Bakanlığımız kayıtlarından anlaşılmıştır.

IV- Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulu Genel Sekreterliğiyle yapılan yazışmaya verilen 06/04/2016 tarihli cevapta; 2009 yılı öncesine ilişkin olarak veri tabanında herhangi bir bilginin bulunmadığı, 2009 yılı sonrasında ise Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin ihlâli nedeniyle yapılan başvurular sonucunda tazminata hükmedilmesine konu olan kararlarda imzası bulunan hâkim ve savcılar ile ilgili olarak yapılan şikâyetler neticesinde; 6 Cumhuriyet savcısı ile 19 hâkim hakkında şikâyetin işleme konulmamasına karar verildiği, 18 Cumhuriyet savcısı ile 62 hâkim hakkında verilen inceleme izni sonucunda soruşturma izni verilmesine yer olmadığına karar verildiği, 1 Cumhuriyet savcısı hakkında soruşturma izni verilmesine karar verilerek dosyanın gereğinin takdir ve ifası için Disiplin Bürosuna gönderildiği, 28 Cumhuriyet savcısı ile 66 hâkim hakkında verilen inceleme izni kapsamında incelemelerin devam ettiği bildirilmiştir.

V- Soru önergesinde yer alan diğer hususlarla ilgili olarak Maliye Bakanlığıyla yazışmalar devam etmekte olup, Bakanlığımıza bilgi iletilindiğinde ayrıca cevap verilecektir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan